

Exordium:

Syng en ny sang for Herren! Hele jorden, syng for ham!
 Syng for Herren, pris hans navn, forkynn fra dag til dag hans frelse!
 Fortell blant folkeslag om hans herlighet, blant alle folk om hans under!

Fortell blant folkene: Herren er konge;
 fast står verden, den kan ikke rokkes.
 Han dømmer folkene med rettferd.
 Himmelen skal glede seg, jorden skal juble,
 havet og alt som er i det, skal bruse.

Marken og alt det den bærer, skal juble,
 hvert tre i skogen skal rope av fryd.
 De skal rope for Herren, han som kommer;
 han kommer for å dømme jorden.
 Han skal dømme verden med rettferd
 og styre folkene med troskap.

Salme 96,1-3.10-13

Med disse orden fra Salme 96 gleder vi oss og jubler over Herrens komme. Himmelkongen som var før alle tider, er kommet til oss, født av jomfru Maria, med menneske som mor og Gud som far. Derfor er det i dag en rungende, verdensomspennende lovsang og jubel som begynte i kirkene i øst i morges; New Zealand, Australia, Kina, India, Russland og Øst Afrika, før den går videre etter som dagen bryter fram på den andre siden av Atlanteren. Jubelen ser ikke ut til å kjenne noen grense. "Himmelen skal glede seg, jorden skal juble." Skaperverket jubler med og himmelen, ja, alt til Herrens ære.

I dag er vi samlet for å lovprise og tilbe vår Konge og Frelser. La oss reiser oss og synger høytidsverset på nr. 47 i salmeboka.

Høytidsvers: NoS.47: "En frelser er oss født i dag."

Dette hellige evangelium står skrevet hos evangelisten Johannes i det første kapittel.

Prekentekest: Joh.1,1-14

I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud. Alt er blitt til ved ham; uten ham er ikke noe blitt til av alt som er til. I ham var liv, og livet var menneskenes lys. Og lyset skinner i mørket, men mørket tok ikke imot det.

En mann stod fram, utsendt av Gud. Johannes var hans navn. Han kom for å vitne; han skulle vitne om lyset, så alle skulle komme til tro ved ham. Det var ikke han som var lyset, men han skulle vitne om lyset.

Det sanne lys, som lyser for hvert menneske, kom nå til verden. Han var i verden, og verden er blitt til ved ham, men verden kjente ham ikke. Han kom til sitt eget, men hans egne tok ikke imot ham. Alle som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn - de som tror på hans navn. De er ikke født av kjøtt og blod, ikke ved menneskers vilje og ikke ved manns vilje, men av Gud. Og Ordet ble menneske og tok bolig iblant oss, og vi så hans herlighet, den herlighet som den enbårne Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet.

Factum est

Juleevangeliet skiller seg ut fra de mange fortellingene og mytene som hører jula til, for så sant vi tror Gud på hans ord, så har juleevangeliet virkelig hendt og er sannhet, i motsetning til mye av tilbehøret som hører med for å skape den rette stemningen og atmosfæren. Der er det mye jugl, om sant skal sies, plastjuletrær og nissehistorier, selv om det ikke er noe galt i det. Men for den kristne kirke er sannhetskriteriet det viktigste. Stemning og hygge er viktig, men i dag er vi samlet i kirken for noe mer enn for stemningens og tradisjonens skyld.

I århundrer har menigheten kommet sammen for å takke Gud og tilbe han som ble født. For det skjedde virkelig en jomfrufødsel, slik som evangelieberetningene forteller. Barnet i krybben kom til vår verden med jordisk mor og med himmelsk far. Slik var også Jesu selvforståelse – og derfra går det en linje like til påskens dramatiske hendelse noen og tredve år senere, da Jesus ble anklaget og dømt nettopp for å ha utgitt seg, ikke bare for å være menneske, men også for å være sønn av himmelens allmektige Gud, og dermed være Gud på jord.

”Factum est,” slik begynner juleevangeliet hos Lukas på latin. Det er et faktum, det har virkelig hendt. Himmel og jord møttes denne helt bestemte julenatten i Betlehem. Evangelieberetningene gir et rikt og sammensatt bilde av det som hendte. Hos Lukas hører vi om herberget som var fullt, stallen, hyrdene og englesangen over Betlehemsmarkene, og barnet i krybben. Det jordiske er så realistisk og nært, slik vi kjenner det fra en verden som til tider gjenspeiler Skaperens prakt og godhet, men som likevel ikke lenger er ideell. I dag hørte vi evangeliet slik Johannes gjengir det. Hver for seg gir de fire evangeliene sin framstilling av historien om Jesus. De har med mye av det samme, men har likevel hver sitt særpreg.

Inngangsdøra

Her i kirken har kunstnere gitt sitt bidrag til å minne om disse ulike tilnærmingene til historien om Jesus ved å utsmykne ytterdøra til kontorinngangen, den som før var hovedinngangen. Har dere lagt merke til bildene? For de av dere som ikke husker helt hvordan døra ser ut, så har den seks bilder. De to midterste er en due og et lam, de øverste og de nederste har symboler for de fire evangeliene, alle med vinger. Oppe til venstre har vi Matteus. Han har mennesket som symbol. Han begynner nemlig sitt evangelium med Jesu ættetavle, og setter med det fokus på Jesus som menneske.



Nede i høyre hjørne har vi Markus. Han har en løve som sitt symbol. Markus begynner med å fortelle om døperen Johannes, en røst som roper i ødemarken, dvs. ørkenen. Etter som Judea ørken var tilholdssted for løver, som den gang ble sett på som ørkendyr, fikk evangelisten løven som sitt symbol.

Nede til venstre finner vi Lukas. Hans symbol er en okse. Lukas-evangeliet begynner med å fortelle om Sakarja, døperens far, som ofrer i templet der altså oksen var et vanlig offerdyr. Til slutt har vi Johannes, som dagens evangelietekst er fra. Han symboliseres med ørnen. Det henspiller ikke minst på de veldig høytflygende tankene og den vide utsikten vi hører om i prologen.



Ørnen

Så går vi fra denne rikt utskårne døra som dere bør ta en titt på før dere går hjem, og inn i bibelteksten. Vi hører om døperen som rydder vei for Jesus, slik også Markusevangeliet tar med. Hos Johannes får vi høre om et gudsforhold som ikke skulle bygge på den gamle pakts offer, slik Sakarja i føle Lukas, og mange med ham i århundrer har drevet med i templet. Disse ofringene hadde sin tid, og de pekte fram mot han som skulle komme og gi livet sitt som et offer én gang for alle til soning for all verdens synd mot Gud.



På dette grunnlaget åpnes det en vei like fra Guds himmel, høyt og hellig der oppe, og like ned til det enkelte mennesket som tar imot Jesus og åpner sitt hjerte for ham. Når et menneske tar imot Jesus, er det en så grunnleggende forandring som skjer at Bibelen kaller det å bli født på ny. Gud skaper et nytt hjerte og gir et nytt og evig liv i den som gir Jesus rom i livet sitt.

Johannes, ørnen blant evangelistene, begynner sitt evangelium med å vise til Jesu evige preeksistens hos Gud. Jesus kalles Ordet, Ordet som var der til å begynne med som skaperen av alt som er til. Hos oss kjenner vi ord først og fremst som kommunikasjonsmiddel. Vi meddeler oss gjennom ord. Slik også for Gud. Ordet er Guds kommunikasjonsmiddel nummer én. Ikke minst er det gjennom ord Gud har talt ved sine profeter. Gjennom Sønnen har Gud talt til oss en gang for alle. Jesus er Guds endegyldige svar på menneskenes søken etter åndelig liv og åndelige verdier. Vi skal slippe å famle i blinde. Gud har talt, og han har talt sitt Ord inn i en verden i mørke.

Ugrei verden

Så er det også slik vi minnes om at verden er i desember 2004. Vi har rundet et nytt årtusen, men verden er ikke blitt et bedre sted av den grunn. De siste hundre år regnes som det århundret med mest grusom forfølgelse av kristne verden over siden den gang Jesus var én blant verdens mange borgere. I dag hører vi om beinharde regimer som styrer med jernhånd etter lover de mener er etter Guds vilje, men som truer med drap dem som vender om til Jesus, og som dømmer til døden barn og kvinner som tvinges ut i umoral. Men slik er ikke den Gud Jesus har lært oss å kjenne.

Det er mange blant verdens religioner som mener seg å tale sant om hvem Gud er. Mot dette sier Johannesevangeliet: "Ingen har noen gang

sett Gud, men den enbårne, som er Gud, og som er i Faderens favn, han har vist oss hvem han er." Joh 1,18. Jesus talte med en uhørt selvbevissthet og sa like ut: "Ingen kommer til Faderen uten ved meg." Joh 14,6. Ordet, Jesus, har vist oss hvem Gud er. Ved at Jesus ble født i fattige kår, viste Gud for all verden at hans sønn ikke var kommet for å få, men for å gi. Jesus gav avkall på himmelens herlighet for å kunne vinne himmelriket tilbake for oss, vi som tilhører den menneskeheten som siden syndefallets dager er født utenfor paradiset.

Det evige livet handler ikke bare om utstrekning av liv i evighet. Mange sier de har mer enn nok med 80 – 90 år, slik de kjenner livet og erfarer det. Hva skal de da med evig liv? Men livet sammen med Jesus handler vel så mye om innhold og livskvalitet. Jesus bringer et budskap om fred og forsoning med Gud. Han bringer mennesket inn under omsorgen og kjærligheten fra sin Skaper. Dette gir nye dimensjoner til livet, og det oppleves som meningsfullt å leve i nærkontakt med Gud, slik vi opprinnelig var tiltenkt å leve, selv om verden er til tider utrygg og ugrei.

Håp, fred og forsoning

Julens budskap handler om at Gud ikke har forkastet mennesket som feilet så stygt. Gud vil ha med den å gjøre som tar imot Sønnen som sin Frelser og Herre, og som erkjenner sine synder og feilgrep. Gud bytter ut håpløshet med tro. I Jesus Kristus gir han retning og håp, men han gir også en oppgave. Som Gud er i forhold til oss, vil han også at vi skal være i forhold til hverandre. Gud som gav oss forsoning takket være sin sønn, han kaller i dag alle Guds barn til forsoningens tjeneste, til å skape fred og fordragelighet mellom mennesker. Måtte vi alle stå i forsoningens og fredens tjeneste så lenge vi er her og tiden består.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.